

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 166 szám, Falcione-féle ház.
Kiadóhivatal:
Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 8 kr.
Neptanítóknak: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 frt.
Szajelenik minden vasárnap és csütörtökön.

A Zombor és Vidéke kiadóhivatala tisztelettel kéri előfizetőit, hogy az előfizetések megújítása iránt az illető postahivataloknál annál is inkább mielőbb intézkedni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjék.

Nyílt levél

Tekintetes Trischler Ferencz úrhoz, Zombor szab. kir. város Polgármesteréhez!

1849. okt. 6-án tizenhárom tábornok vértanúja lett a magyar szabadság ügynéke.

Ötven év előtt — okt. 6-án Aradon gyilkolták le a tizenhárom hős vezért, kik szabadságért, alkotmányért és függetlenségért küzdöltek a zsarnokság ellen.

A tizenhárom bajnok között volt Schweidel József honvéd tábornok Zombor város szülöttje. Jeltelen sirban ott fekszik, ahol agyonlőtték: a mikolakai kapu mellett jobbra, az aradi vársánczban, míg emléke a tizenhárom mártyrval egyetemben Arad főterén áll.

A hálás utókor, honfiai kegyelete koszorúival áldoz emléküknék. Köz törvényhatóságok sietnek leróni hálájukat a hős bajnokok emléke előtt, — kik életökkel védelmezték azon alkotmányt, melynek áldásait mi utókok élvezzük.

Zombor szab. kir. város közönségének kegyelet koszorúja nem hiányozhat okt. 6-án az emlékről. De kétszeresen kell, hogy ott legyen, mivel a tizenhármak egyike: Schweidel József Zombor város gyermeke volt: itt született, itt nevelkedett — ifju éveit itt

töltötte szüleinél, — atyja camerális tisztviselő volt.

Jeltelen sirjára nem teheljük le a kegyelet virágait. Küldje el tehát Zombor város közönsége babér koszorúját hősi halált szenvedett fia emlékoszlopjára.

Igen!

Ne egyesek, ne asztaltársaságok, hanem a város közönsége, annak hivatalos képviselője: a köztörvényhatóság gondoskodjon arról, hogy fiára örökké büszke, Schweidel József honvédtábornok emlékének, a hála koszorújával adózzon a felszázados aradi gyásznappal. Ez a legkevesebb, ami Zombor várost kötelezi. Ha addig nem tette — tegye meg most, — javítsa ki a mult hibáit!

Ily indítványt óhajtottam a szabályrendeletileg kötelező szeptemberi közgyűlésen megtenni, mely sajnálatomra — bizonyára indokolt okok miatt — elmaradt.

Ezen az uton fordulok tehát Tekintetes Polgármester úrhoz és hiszem, miszerint megértve a város polgárainak közérzetét, symbolicusan ki fogja fejezni és documentálni fogja, hogy Zombor város közönsége a honfiai bánattal együtt emlékszik meg az aradi vértanukról és különösen szülöttje emlékének áldozni fog koszorújával — vértanui halálának felszázados fordulóján.

Kicsinyes érzékenykedés, particuláris aggályok, nemzetiégi dédelgetések szorultjanak háttérbe, midőn Magyarországon egy városnak, egy megye székhelyének honfiai hálája mellett magyar érzületét is kell kifejeznie. És Zombor nem tehet ebben kivételt.

Szakítania kell egyszer a mult nem törődés és nem merésével!

Meg kell adni mindenkinek ez országban azon jogokat, — melyeket részükre a törvény biztosít, de viszont, a magyar nemzeti érzület nyilvánulása, se taktikai, se helyi, se párt, se nemzetiségi édekrebb el ne némíttessék.

Ezzel tartozunk a mult kegyeletes emlékének, létünk jelenének és a jövő utókor biztosításának.

Bizton hisszük, hogy Tekintetesség hasonló érz. vall és cselekedni fog.

Hazafias tisztelettel

Dr. Donoszlovits Vilmos.

Szabad lyceumszerű előadások Zomborban.

Angolország bármennyire veszíti is utóbbi időben kapzsi politikája miatt Európa művelt államaival rokonszenvével: ami társadalmi és humanitáris intézményeit illeti, még mindig elő jár a continens nagy culturállamai között. Szerencsés földrajzi fekvése nagy hadsereg tartásának improductív költségeitől kiméli meg, gazdagsága pedig még ezen felül is lehetővé teszi, hogy nevelésügyét a legelőkeletesebb fejleszthesse. Az angol ifjuság tudvalevőleg a legelőkeletesebb testi és szellemi nevelésben részesül s így nem lehet csodálkozni azon, hogy ily ifjuságtól fejlődött társadalom ugy önérzet, mint liberális gondolkodás tekintetében, még a nagy művelt nyugati államok társadalmi felett is magasan kiemelkedik. Ez a társadalom azután könnyen terem meg olyan intézményeket, melyek hivatalva vannak az általános műveltség és jólét fejlesztésére és előbbvitelére.

Az angol társadalom volt az első, a mely felismerte annak a szükségeségét, hogy a tanulás és tanítás ne szűnjék meg abban a pillanatban, midőn az iskolából kilépő az élet nagy és nehéz iskolájába kerül.

Selyem-bálszövetek 45 krtól

valamint fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem“ 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, eszós, koezkázott mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyatébol! Privát-fogyasztóknak postabérb., vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svajcza készrekes levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyára, Zürichben
és kir. udvari szállító.

Az a körülmény, hogy a megélhetés gondjaival küzdőnek elég feladat mar az is ha a maga foglalkozási körébe vágó ismeretek fejlődését kell figyelemmel kísérnie, érthetővé teszi azon igyekezetet, a melylyel módot akartak találni arra is, hogy olyanoknak is hozzá férhetővé teszik legalább a tudományok legfontosabb vívmányait, kik a tudományokkal nem hivatásszerűen foglalkoznak.

Az oxfordi és cambridgei egyetemek voltak azok, a melyek ezen nehez, de eredményekben később annyira üdvösnök bizonyult társadalmi feladat megoldására vállalkoztak. Angolországban ezen két híres egyeteme rendszerezte, University Extension név alatt azon előadások sorozatát, melyek később a közművelődés és cultura oly hatalmas terjesztőivé fejlődtek. Az angol viszonyokhoz mérten ezen előadások, bár a művelt laikus szája íze szerint voltak is megírva és előadva, mégis szigorúan tudományos nívőn mozogtak.

Az angolok által elért sikerek kecsgetető példáján felbuzdulva csakhamar a continens nagy cultura államai is rendszeresítettek ilyen előadásokat, mindenütt a legjobb eredménytől ki sérve. Nálunk Budapest volt az első, a hol az angol University Extension példájára hasonló előadások megtartására vállalkoztak. E célra az 1893. évben Szabad Lyceum név alatt társaság alakult Budapesten — legnagyobb részt felsőbb és közép iskolák tanáraiból kerülvén ki az előadók, — a mely a tudomány minden ágából vett sorozatos előadásokat kezdett meg.

A Szabad Lyceum, bár céljai ugyanazok, mint az University Extensionnak, mégsem teljesen ugyanaz, mint ez utóbbi. Nevezetesen Angolországban az ipari és szakoktatás kitűnően lévén szervezve, az University Extension csupán szigorúan tudományos kérdések fejtegetésével foglalkozott, míg nálunk

a Szabad Lyceum, a mi sajátos viszonyainkra lévén tekintettel: még különösen az ipar és egyéb gyakorlati foglalkozásokban való rendszeres oktatást is feladatai közé sorozta. Mindezekfelett iparkodik azonban a Szabad Lyceum azon, hogy előadásait a társadalom minden rétegének hozzá férhetővé tegye. Első tekintetre nyilvánvaló, hogy a Szabad Lyceum összes feladatai között ez a legnehezebben megoldható. Mi, a kik ismerjük hazánk társadalmi viszonyait, tudjuk jól, hogy milyen nehéz a mi polgári, vallás, nemzetiség előítélet, születés rang stb. általannyira széttagolt társadalmunk egységes aktióba vinni. A particularizmus hazájában — mert Magyarországot bátran így lehetne nevezni — minden olyan törekvés, a mely a mesterségesen emelt válaszfalak ledöntésére irányul, kétszeresen megérdemi a figyelmet, de nem csak a figyelmet, hanem azt is, hogy e hazának minden egyes igaz fia legjobb erejét latba vesse az olyan mozgalom támogatására, a mely ezen cél elérésére bármily csekély mértékben is igérkezik elősegíteni.

Azért tehát Angolországban az University Extension csupán és szigorúan csakis tudományos czélok szolgálatában áll, addig Magyarországon, jelesül még Budapesten is, ezen cél mellett talán még jelentősebb azon hatása a szabad Lyceumnak, melyet tőle társadalmi téren várunk és remélünk.

A mi szűkebb hazánknak Zombor városának, mindazon társadalmi foglalkozásokból — a melyekre fentebb reá mutattam — szintén bőven kijutott. Ha pedig akár a realis, akár az exact tudományokat, akár a gyakorlati foglalkozásokat tekintjük, ki ne érezné közülünk annak a szükségét, hogy az élelten folytatott nehéz küzdelmeinkben mennyire jól esnék nekünk: szellemünket azáltal felfrissíteni, hogy szakszerű, jó előadásban tájékozódást nyerjünk,

akár a saját foglalkozásunk keretébe vágó haladásról, akár rajtunk és foglalkozásunkon kívül álló egyéb tudományos haladásról és eredményekről.

Élénken érezzük ezt mindannyian. Igaz örömmel lehet tehát üdvözölnünk azon széles körben megindult mozgalmat, hogy a budapesti Szabad Lyceum módjára városunkban is ilyen előadások megkezdése van tervbe véve. A budapesti Szabad Lyceum, megalakulásakor tervbe vette ugyan, hogy a vidéken is fiókokat fog felállítani, de ez még mostanáig nem igen történt meg, nézetem szerint azért nem, mert hiszen maga a budapesti intézmény is még igen fiatal lévén, csak kellőleg megerősödvé foghat ebbeli tervének végleges megvalósításához.

A városunkban tervbe vett szabad Lyceum szerű előadások teljesen a budapesti Szabad Lyceum mintájára tartatnának. Ezen felolvasások, illetőleg szabad előadások, Zombor városa nagy közönségének vannak szánva s kívánatos volna, ha azon társadalmunk minden rétege és mindenütt részt venne, mert azon körülmény hogy az előadások a városháza nagy terme, a polgári kaszinó és iparos kör helyiségeiben felváltva tervezetnek, csupán technicailag könnyebb megoldás, de semmiesetre sem a közönségnek osztályozása szempontjából mutatkozik kívánatosnak.

Nagyon szerény anyagi eszközökkel, talán még szerényebb szellemi eszközzel vállalkozunk a magunk elé kitűzött cél megközelítésére, de az ügy nevezetessége legalább annyi reménnyel kecsegtet bennünket, hogy az érdeklődést sikerül felkeltenünk s akkor nálunknál hivatottabb erősek mégis sikerül diadalra juttatni a figyelmet mindenképpen megérdemlő vállalkozást.

Dr. Duchon János.

A „ZOMBOR és VIDEKE” TARCZAJA

A Fecske és a Villám.

Mikor még igazán fecske volt a Fecske,
Mikor még igazán villám volt a Villám,
Együtt éldégedtek szépecskén, kettesbe
Kint a délibáos végtelen sík pusztán.
Csak úzte, hajtotta messzebb a messzebbnél
Az a szilaj vad lúz, az a féktelen vér.
Versenyt futottak a nyargaló szélvészszel
Végtelen a pusztá, benne mégse fért el
A Fecske és a Villám.

Mikor harmadizben a fűszál kiserkedt,
A tavassz fakadni harmadizben látták:
Egyszerre rakták fel hátukra a nyeret,
Egyszerre adták a szájukba a zablát.
Egymás mellett mentek gyilkoló csatába,
Együtt rohantak a golyók záporába.
Mindig csak ott jártak, hol sebetek adnak;
Száz csatában mégis sértetlen maradtak
A Fecske és a Villám.

Mikor kivénültek, senki se tartotta;
— Rokkant lett a Villám, a Fecske meg
[béna.
Együtt mind a kettő rákerült a dobra
— Kár a két gebébe az abrak, a széna. —
Fel-alá vezették, alig volt ki nézte;
Pereg, pereg a dob, — ki ád löböt érte?

És a ki megvette, a pénzt sajnálja.
Együtt csak elkelték húsz forintnyi árba
A Fecske és a Villám.

Hogy haza vezették, eke elé fogták.
Ütötték, nógatták — csak nem ment a
[szántás.
Csak ünnepnapokon kaptak árszapalmát; —
Több volt az abraknál az ostar, az áldás.
Ki-kiesaplák őket a sovány ugarrá: —
Csak állnak nyakukat úgy keresztbe rakva.
Csak megbólogatnak. — fűlyül szél sírva —
Hull a köny szemükből, mintha, mintha
[sírna —
A Fecske és a Villám.

Vén zsidó megvette, fogta taligába
Balról a Villámot, jobb felől a Fecsket;
Nyikorgó kordéján a falukat járja. —
Ő is kihasználja őket egy kevesket.
Azután kínálja: nagy vér anyja, apja.
Egy kopolt számárért mégis oda adja.
Szórt szórért a juhász tőle becsérélte
S lett pusztai kutyák, komondorok élte
A Fecske és a Villám.

Latinovits Stancsi.

Lóverseny. Réunion.

A Z. és V. eredeti tarcája.
E címmel a vasárnapi események van-

nak kifejezve. Délután lóverseny, este Réunion. A munkánkon akarunk könnyíteni, amikor ezt a különben is egyúvé tartozó két dolgot összefoglaljuk, egy kalap alá vesszük.

Nagy előkészületek után vasárnap délután tartotta meg a Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület az idei lóversenyt, amely alkalomból Zombor város és Bács-Bodrogh vármegye ifjusága Réuniont rendezett.

Irtunk már előre egyikről is, másiktól is. Az auspiciumból következtetve megjósoltuk a teljes sikert. De zsemcink győngék voltak a jövőből kiolvadni, mindazt, aminek látásában vasárnap részünk volt.

Biztosra vettük, hogy sikerül ez is, az is, de gondolva sem mertük hinni, hogy úgy lesz, mint ahogy volt.

Bács-Bodrogh vármegye úri osztályának volt találkozója városunkban e napon.

Akik csak időnként, csak néha fordulnak meg városunkban, együttesen voltak most itt, hogy kimutassák anyagvármegyénk székhelye, Zombor város iránti szimpátiájukat és hogy jelét adják annak, miszerint városunk hegemóniáját mindenkor örömmel elismerik. Kő

A zombori zene.

A politikai élet szélesdjében a zenei hangulat kezd újlátszik Zomborban ébredni. Gyors egymásutánban három közlemény jelenik meg tele sőhajokkal, tele vágygal a zene iránt. Az első két közlemény teljes sőtét-éget lát e téren, míg az utolsó kisebb igényekkel lép fel, s a zombori műkedvelők és gymnasisták zenekarával nagyon meg van elégedve.

Mindhárom közleményt egybevetve ott tartunk, ahol a mádi polgártársunk. A két első czikk azt mondja, zenéről beszélni sem lehet, az utóbbi czikk az ellenkezőt vitalja. — Melyiknek van igaza? E kérdés elbírálására azt kell mindenek előtt eldöntenünk, vajjon egyik is másik is mit ért a zene alatt.

Ha az Abafy álnevű ur a műkedvelők vagy gymnasistáktól hallott muzsikában classicus hangokat vélt felismerni, akkor neki van igaza, s a »Más« név alatt irt ur van tévedésben. Ha pedig a műkedvelők és gymnasisták kísérletezése nem képezi a classicus művek anyagát! vagy ha classicus dolgot ugyan, de nem a classicus formának megfelelő módon előadott szerzeményeket játszanak, akkor meg utóbbi beszélt igazat.

Igyekszik fogok a kettő közzé kerülni, — s' így a közép uton megmaradvá az igazságot kihámozni.

Zenei életnek nem azt nevezzük, ha valamely községben minél gyakrabban hallunk muzsikát, mert hisz akkor Nemes Militics vezető szerepet játszanék e téren, amennyiben még soha sem jártam ott anélkül, hogy iszonyatos ordítózás között a cigány, még gyakrabban a tamburás reggeltől másnap reggelig ne csinálta volna. Még az sem tartozik a zenei élet körébe, ha néhány gymnasista vagy más műkedvelő össze áll, s' borura derüre össze vissza játszanak értéktelen dolgot, vagy értékkel bírótak ugyan, de kritikán aluli előadásban.

A zenei életet ott lehet constatálni, a hol több professionatus muzsikuss' több szakértő, tehát kellő képzettséggel bíró illeténs oly czélból egyesül, hogy a magasabb színvonalon álló — tehát feltétlenül classicus zenét cultiválja. — Ebben a meghatározásban a professionatus muzsikusa alatt, mindenkor azt értem, aki akár zeneakademiát, akár cnservatoriumot végzett s tanári képesítéssel bír. — Képzett illeténsnek pedig csak az tekinthető, aki említett tanintézetek egyikét elvégezte, vagy aki most leírt zene tanártól nyerte oktatását, s' ezenfelül alkalma nyílt akár a fővárosban, akár más helyen synfonikus előadások hallgatásával zenei érzékét kiművelni.

A dilletáns mint jó muzsikust arról is meglehet ismerni, hogy assimilálódik a jó zenészszel anélkül, hogy keresné vagy kutatná vajjon hasonrang-e az illető. — Volt alkalmam részt venni a fővárosban több zeneestélyen, amelyen pl. a Spohr-féle dupla quartettet egy közjegyző, ügyvéd, egy tábornoknő, miniszteri tanácsos, a közmunka tanács elnöke, egy kereskedő, egy színházi muzsikuss, és egy cigányprimás (Erdélyi Náci) játszott. Vajjon nálunk minő díjért vagy ígéretekkel lehetne rávenni egy egy vélt nagyságos urat, hogy az utóbb említettek egyikével leüljön muzsikálni?

Azt a válaszfalat, amelyet a hiú társadalom ember és ember között emelt — a valódi zenész nem ismeri. S azért hiszem és remélem, hogy egy pár képzett dilletáns képes lesz a zenei életet idővel megteremtetni.

Ami a zeneakademiát illeti, az úgy látszik dr. Csibás halálával szintén — meghalt. Csibás nem volt zenész, s mégis a szép, nemes és jó iránti érzéke annyira ki volt fejlődve, hogy a zene iskolának, mint a város egyedüli cultur intézetének létesítését elégedhetlenek tartotta.

Nem akarok német, francia s'

más művelt államokra hivatkozni, hisz ott az apró községekben is a zene iskolát nélkülözhetlennek tartják, a kerületi székvárosokban pedig zene konservatoriumok oylanok vannak, amelyek a mi fővárosi zene intézeinkkel könnyen kiállják a versenyt; csupán arra a fényre utalok, hogy Magyarország városunkkal egyenlő rangú más városa nincs, amelyben a zene iránt hasonló csinizmussal viseltetnének.

De aztán számolni sem tudnak minálunk. Azt a tagadhatlan tényt veszik csupán kiindulási pontul, hogy a zene iskola létesítéséhez pénz kell. S az ily féle krajczároskodás közben arra nem gondolnak, hogy a zene iskola realis alapra fektetve, cultur missiot teljesít, mindenestre jobban, mint az operettekkel brillirozó színház — hanem ezen felül új kereset forrást nyújt a zene-iskola a vagyonatlan néposztálynak, sőt abban az esetben, ha a vezetés és a tanárok működése kifogástalan a zene iskola ép ügy, vagy még inkább mint a kereskedelmi iskola, sok idegent vonzana városunkba. Lipcse felvirágzását és tekintélyét csaknem kizárólag a Mendelsohn által alapított zene-iskolának köszönheti.

Hu erőködés azonban mindezeket leírni, aminőt a zene cultiválására ott lehet csupán keltetni, a hol az emberek elismerik, hogy a töltött káposztánál is van szebb élvezet. S.

□ Sevits Mitrofan püspök három napi itt tartozkódás után kedden reggel elhagyta városunkat. A reggeli személyvonattal Szabadkán át székelyrére, Ujvidékre utazott. Az állomásig Dekker Pál h. polgármester és a hitközség vezetősége, valamint városunk előkelő szerbjei közül számosan kikísérték. Ezzel véget értek a püspök látogatás ünnepegei. Reméljük, hogy Sevits püspök városunk vendégszeretetével meg volt elégedve és hogy körünkben jól érezte magát. A magunk részéről mindent elköveztünk, hogy úgy legyen.

pontja, lelke Zombor város Bács-Bodrogh vármegyének. Őrizzük tehát meg ezen kedves viszonyt és minden alkalmat használunk fel a kölcsönös szeretet istápolására.

Délután három óraker kezdődött a verseny. A szebbnél szebb négyes, ötös és kettes fogatok lömör sora szállította ki az érdeklődőket a Szöntai-uton át a versenyterre. Jó korán, már egy óraker megindult a gyalogos ember ár kifelé. Ezen ritka látvány kellemet a tüzes verseny paripák kivonulása képezte.

Körülbelül ötezerre tehető azok száma, akik örömtől repeső szívvel hallották Szemző István, a verseny rendezőség nagynevű elnökének harang jelzését, amely az első utam nevezőt szállította a start-hoz.

Bátor paraszt legények csiklandós lovaikkal álltak sorba erre a szóra és futottak a dicsőségért.

A második jelzésre az urlovasok sikversenyre álltak fel. Festői képet nyújtottak a kíváncsi embertömegetől övezett győpön a száguldó paripákon futkározó élénk színű dress-es gavallérok. Ugyanez a kép tárult élénk a harmadik és negyedik futamánál.

Gyönyörű látvány nyújtottak ezek a futamok, ugy szintén a koci verseny is.

A verseny eredményéről a következőkben számolunk be:

Az első futamban, a zombori mezőgazdák versenyében az első díjat Nenadov Zsvikó nyerte el hat éves sárga paripájával.

A sikversenyben csak ketten indultak: Hevér Károly „Mumpisz“ 6 é. s. h. lován, Zweekán János és Vojnits Simon „Kati“-ján Vojnits Béla, vármegyénk legkitűnőbb urlovasa. Az első díjat „Mumpisz“ vitte el.

Az akadályversenyben hárman indultak. Vojnits Béla, Vojnits Simon „Pompás“-án, Lukács Ernő, Sándor Árpád „Pásztor“-ján és Samarjay hadnagy Bárod Podmaniczky Endre „Czeezil“ pej lován. Czeezil kitört, Pompás lett az első, Pásztor a második.

A 10 km-res ütező versenyben ketten küzdöttek a dicsőségért. A győztes Rósa és Hirschler amerikai két sárga telivér trappere ett. Kövér Lajos szürkeje és sötét peje nem bírta behozni az ötszáz méter térhátrányt, bár gyönyörű rekkordot értek el.

A vigaszversenyben legelőbben indultak, öten. Első Vojnits Simon „Kati“-ja lett. Míg a második díjat Roheim Zsigmond „Spleen“-je vitte el. Ezzel mentvén meg a zomboriak becsületét. Lovasa Lukács Sándor volt, aki szintén egyike a vármegye legjobb lovasainak.

Gyerünk most a „Vadászkürt“ báltermébe. A villamos fény szórja sugarait. A pazarul díszített terem csak úgy csillog a fényeségektől. Fent a karzaton Herzenberger Sándor kitűnő zenekara huzza a legújabb nótákat. A sima parketten gyönyörűséges, szép leányok, bájos asszonykák sétálnak körül-körül. Bódító illatár, tavaszi balzsamos levegő tölti be a termet. Jó kedv, öröm, vigasság mindenfelé. A szomszéd szobákban vígan folyik a pezsgő. A verseny eredményét tárgyalják minden körben.

A jelen volt hölgyek közül a következők neveit sikerült összeírunk:

Asszonyok: Balázs Vinczéné (Apatin) Dr. Balogh Ernőné, Dr. Bruck Árminné, Bruck-né (Apatin), Dr. Danninger Ádámné, Dr. Drakulits Pálné, Doka pill-né (Baja),

Hirek

* **A király nevenapja.** A legnagyobb áhitattal ünnepelte meg tegnap Zombor szab. kir. város Ó felsője I. Ferencz Jó-zsef apostoli királyunknak névünnepe. A templomokban ünnepélyes isteni tiszteletek tartottak, a házak felváltak lobogózá, a lakosság őszinte szívvel ünnepe. A róm. kath. templomban reggel 9 órákor nagymise volt, amelyen Fehér Gyula apátplébános celebrált fényes segédlettel. Ott volt a megyei tisztikar az alispánnal az élén, az összes hatóságok, a diákság a tanúrok vezetése alatt. A templom zsu-folással megtelt erre az alkalomra közön-séggel. Örömmel konstatáljuk, hogy nagy ünnepként ünnepelte Zomborban tegnap mindenki Ó felsője névünnepe és őszinte szívvel imádkoztunk valamennyien az Egek Urához, hogy a legszebb áldásait hintse még nagyon sokáig atyai Királyunk utá-jára.

* **Kinevezés.** Szalay Dezső m. kir. keresk. miniszter, számlellenőr Szalay Frigyes vármegyei alszámvevő bátyja Csanád vármegye főszámvevőjévé neveztetett ki.

* **Eljegyzés.** Theodorovits Vládó, az „Entreprise des pompes funébre” temetési vállalat tulajdonosa a napokban jegyet váltott özvegy Hippich Péterné szül. Bunyi Emmával.

* **Felolvasás a Vértesy-asztaltársaságban.** Szombaton f. hó 7-én esti 6 órákor a Vértesy asztaltársaságban felolvasó estély lesz, melyre az asztaltársaság tagjai az érdeklődőket vendégekkül meghívják. A felolvasást Vértesy Károly asztaltársasági elnök fogja tartani szentföldi utirajzaiból, nevezetesen a getszemanó kert, a Jozafát völgye és az Olajfák hegyéről. A felolvasást egy koronás társas vacsora követi az asztaltársaság külön helyiségében (Széchenyi-körút 280. sz.) Vécsey Károlynál és Heinecz Kálmánnál jegyez-tethetik elő magukat f. hó 6-ig azok, akik a társas vacsorában is részt venni kíván-nak.

* **Még valami a turfról.** A leg-őszintébb hálával emlékezzünk meg azokról, a kiknek a vasárnapi lövésény és Reunion sikerét köszönhetjük. Bács-Bod-rogh vármegye gazdasági egyesületének érdemdús elnöke: Latinovics Pál ország-gyűlési képviselő és Latinovics Géza orszá-gyűlési képviselő, a Reuniont rendező bizottság elnöke a legnagyobb szeretet-

méltósággal működtek közre a siker ér-dekében. A rendezőbizottság elnökével és versenybírájával: Szemző István nagybirtokossal, a magyar sport-élet e kitünősé-gével valóságos csodát művelt. Bebizonyoso-dott, hogy Fernbach János a világ leglel-kiismeretesebb mázsálója, Lederer Pál a legpompásabb indító, Szalay Frigyes pe-dig a legkitünőbb titkár. Igen, mi zombori-riak valóságos örömmámorban úsztunk vasárnap. Büszkeség töltötte el szívünket, mert a lövésény örísi közönsége és a Reunion búbjós gyönyörűségei budapesti-es, majdnem párizsias nagyszerűséggel rag-goygtak bennünket körül. Őszinte öröm-mel konstatáltuk, hogy néha néha mégis va-lódi fővárosának ismeri Zombort Bács-ország aranyos népe és őszinte lelkesedéssel mu-tatja meg a nagy világnak, hogy azok a többi híres városai Magyarországnak pompázhatnak ugyan bámulatos fekvé-sükkel, szépséges palotáikkal, de, a mi a hőlgyek szépségét, a hatalmas Istennek e legtrikább ajándékát illeti, hát bizony ebben a tekintetben mi vagyunk a legelsőek.

* **Eljegyzés.** Dungverszky György nagybirtokos, Dungverszky Lázárnak, a bács-megyei nábobnak fia, kedden jegyezte el dr. Krónics István zombori ügy-védnek és nagybirtokosnak kedves és bá-jos leányát Miciét.

* **Tolvaj tiszti szolgáló.** Hétfőn este nagy feltűnést okozott a Lódy-Várady czirkuszban a katonai őrjártat megjelenése. Milodánovits Simon, a helybeli m. kir. honvéd zászlóalj parancsnokának legénye értékes dolgokat lopott el gazdájától, s emiatt fogták ott el a dummer Auguszt mókáin jól mulató bűnöst.

* **Hypodrom.** A Lódy-Várady, kitű-nő erőkből álló artista társulat küzdve a kedvezőtlen hideg őszi időjárással és közönségtlen közönyével, fényes sikerű elő-adásokat rendez esténként a vásártéri are-nában. A közönség közönyét nem képes a naponta változatos műsor, az érkező vendég artisták fellépte sem megtörni. Némi érdeklődés mutatkozik a megkezdődött versenybírózások iránt. Podranszky Vince, a társulat vasfűjű és erejű atletája ugyanis 100 korona díjat ígér annak, aki őt leteperi, naponta jelentkeznek bátor vállalkozók, akik össze merik mérni erejüket vele, s ezeknek a bírózásoknak sok nézője akad. Szombaton és vasárnap blon-din utóda kötéltánczos a vármegye-ház mellett téren, a hypodrom felett tizen-

két méter magasságban kifeszített kötél-en fogja ügyességét bemutatni.

* **Új vendéglős a Fehérhajóban.** A fehérhajó szállodát Hanczmann Gyula, Hanczmann Ignác, a vasuti vendéglős fia vette át és a napokban már meg is nyi-totta azt.

* **Sikeres tisztvi vizsgák.** Gállé Hugó, m. kir. honvédszázár önkéntes Kecs-kenetén és Késmárky József, ezszári vadász önkéntes Innsbruckban, fényes si-kerrel állták ki a tartalékos tisztvi vizsgá-kat és most már mindkettőn örmesteri rang-gal érkeztek városunkba.

* **A Papházy-féle alapítvány.** Zom-bor szab. kir. város tanácsától vettük a következő pályázati hirdetményt: A Papházy-féle leánykiházasítási alapítványból 12 gör. kel. vallású szegénysorsú és férj-hez menendő eljegyzett, avagy ezen év folyamán már férjhez ment leány egyen-ként 42 frtnyi segélyben részesítendő lé-vén, felhivatnak mindazok, a kik ezen segélyre igényt tartanak, hogy szegény-ségi és erkölcsi és a m. kir. állami anya-könyvvezető által kiállított eljegyzési, eset-leg esketési bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványukat a városi tanácshoz ei-mezve folyó év október hó 30-ig annál is inkább nyújtsák be, mert a fenti hatá-r időn túl beérkezett folyamodványok fi-gyelman kívül hagyatnak.

* **Incidens a hypodromban.** Elég kellemetlen incidens történt kedden este előadás végén a Lódy-féle hypodromban. Az első sorban ülő fiatal emberek néhá-nyan maguk közt hangosan társalogtak és viccelődtek. A játékosoknak ez nem tetszett, sőt a viccelődést magukra-vették. Ezért a társulat egyik tagja meg nem engedhető modorban, szinte sér-tő módon figyelmeztette az illetőket, hogy beszélgetésükkel hagyjanak fel. Ezen figyel-meztetés módja és az illető artista fel-lépésének arrogancziája a legnagyobb fok-ban tette próbára az illetők hidegvérti-ségét, s csak az előadás befejeződésé-vel mondták meg az igazgatónak és sérte-getőnek a véleményüket. Mi is jóakarattal tanácsoljuk Lódy igazgatónak, hogy kü-lönben fegyelmezze a személyzetét, mert az ily esetek absolute nem alkalmasak arra, hogy a közönséget az előadásokra bevonják.

* **Hajóforgalom megnyitás.** A Ma-gyar folyam- és tengerhajózási részvény-társaság az árvíz következtében beszűntet-tett Budapest—Bombatór, Budapest—Ó-buda és Dömös, valamint Baja, Vörösmart és Monostorszeg az összes forgalom szá-mára szeptember 28-án megnyitotta és az eddigi forgalmi korlátozást megszünteti. Illok állomás a további inézkedésig még zárva marad.

* **A szabadkai botrány.** Szabadka város polgármestere, Mamuzsits Lázár és unokatestvére, Mamuzsits Agoston közt az évek óta tartó gyűlölködés és kölcsö-nös sértegetések botrányos kitérőreket és jeleneteket provokáltak, főképpen egy sza-badkai festő által festett családi kép miatt, melyről azt a hírt terjesztették el úgy magánúton, mint a „Népszava” című lap útján, hogy a város polgármester ingyen jutott, s a díjat a város részére festett ké-pet árába akarja betudatni. A polgár-mester e hír terjesztése miatt — írja szabadkai levelezőnk — a Népszava szerkesztőjével párbajt is vívott, tegnap pedig a végét érni nem akaró botrányos támadások és sértegetések befejezéséül kihívatta Mamuzsits Agostont is, kiről azt hiszi, hogy a gyanúsító híresztelés eredetileg tőle származik és az ő révén került közzságra. Ma-muzsits Agoston ugyanis mindenfelé nyil-tan hirdette már betek óta, hogy a pol-gármester a Kovács István festőnél megren-delt képek díjazása körül gyanusan járt

Damjanovitsné, Dr. Eremin Györgyné (Perlasz), Eibl Miksáné, Falcione Antalné, Özvegy Franke Lajosné (Bács-Kula), özvegy Fernbach Bálintné, Fernbach Józsefné (Budapest), Dr. Huber Józsefné, Heinecz Albertné (Óztapár), Koszanits Szilárdné, Koczkar Zsigáné, Kör-mendy Imréné (Nemes-Militics), Kirchner Károlyné, Kohut Henrikné Özv. Konyovits Jusztinné, Dr. Krónits Istvánné, Lánckzor Antalné, Latinovits Stancziné, Dr. Nikolits Görgyné, Nagy Istvánné (Német-Palánka), Piukovits Gyuláné (Apatin), Dr. Pavlovits Simonné, Dr. Pataj Sándorné, Radány Péterné, Rátay N.-né (Apatin), Szabó Lászlóné, Sztankovits Lázárné (Óztapár), Várossy Károlyné, Vécsey Károlyné, Ungár Lajosné (Ómorovicza) özv. Ulyrikné és Zarándy Zoltánné (Szilbás).

Leányok: Balázs Meláni és Balázs Leona (Apatin), Dokaupill Erzsike (Baja), Dam-jánovits nővérek, Eremin Ivánka (Perlasz), Falcione Blanka, Falcione Janka, Franke nővérek (Bács-Kula), Fernbach Zsuzsika, Gyorgyovánzky Gizuska, Horvátovits Milicza, Koszanits Zsófia, Koczkar Adrienne, Kocz-

Zseni, Koczkar Licsi, Körmeny Ilonka (Nemes-Militics), Kirchner Madlén, Konyovits Ivánka, Krónits Mici, Lallosevits Jelka, Lallosevits Ivánka, Lánckzor Irén, Nagy Ilonka (Német-Palánka), Papp Gizuska (Ujvi dék) Piukovits Győzőke (Apatin), Pavlovits Feodora, Popovits Lyubicza (Budapest), Rátay Blanka (Apatin), Szakáll Adrienne Margit, Sztankovits nővérek (Óztapár), Schmidt Szandi, Veszelovszky Mariska, Vécsey Elza, Vida Ilona, Ungár Piroška (Ómorovicza), Ulyarik Elza és Zsigmond Sárka (Ósoóve).

Végig tekintve ezen illusztris névsoron, igazolva van azon állításunk, hogy egész vármegyénk mi közönségét eietelt ezen fényes sikerű mulatságból részt venni ki. — Várme-gyénk majd minden részéből sőt messze más honnan is jöttek ezen mulatságunkra.

Végeredményül kijelenthetjük, hogy me-gyebálón és városi pikniken kívül alig volt hamarjában ily fényes sikerű mulatság Zom-borban.

Kanyó Jenő.

el. A dolog úgy kezdődött, hogy a polgármester megrendelte négy korábbi polgármester arczképét, ezt a közgyűlés jóvá hagyta. Kováts István akadémiai festő azonban festett még ezenkívül hat darab Palicsfürdői tájképét is, melyekért összesen 250 azaz kétszázötven forintot kér és mivel a polgármester ezt neki meg akarta szavatolni, a művészpártolás terén ezt a nagyfokú tobzódást már nem nézhette el Mamuzsis Agoston. E mögött valaminek rejleni kell, mert „vagy van becsé a tájképeknek, és akkor egy darab is megér 250 fírt, vagy nem érnek meg ennyit, s akkor nem érdemes megvenni a minden műbecc nélküli mázolásokat.“ S hogy mi az, a mi e mögött rejlik, azt a Népszava úgy fejezte ki, hogy: „ezeket a képeket kárpótlásul akarja megvétenni a városal polgármester a saját részére festegette kép árából történt levonás miatt.“ A polgármester ezekért a gyanúsítgatásokért, melyeket Mamuzsis Agoston a közgyűlésen is megismételt, s a hozzáfűzött sörtegetésekért Veres Béla és Vojnich Máté utján elégtételt kért. Mamuzsis Agoston azonban kijelentette, hogy semminemű elégtételt nem ad. A közgyűlésen történt botrányos jeleneteknek egy aztán seminemű utókövetkezése nem lesz. A polgármester ugyanis, bárha bottal akart az unokatestvérére támadni, nem kerül széksértési kereset alá, mert a közgyűléstől nyomban becsánatot kért, s mivel Mamuzsis Agoston is így tett, ő sem fizet széksértést, bárha ő meg a revolverét vette elő. Ez eset elbirálásánál figyelembe kell vennünk, a mit egyes lapok elhallgattak, hogy e botrányos jelenetek a közgyűlési teremben történtek ugyan, de nem a közgyűlés tartama alatt, Schmausz Endre főispán ugyanis, a mint a szóváltás a két ellenfél közt hevesebb kezdett lenni, az ülést nyomban felfüggesztette, és így szabadkai közgyűlési botrányról nem lehet beszélni, mint a legtöbb lap tette, mert a kölesönös fenyegetődzések szünet közben történtek.

* **Vonat összeütközés.** Az ó-bece-ujvidéki vonalon is megtörtént már az első összeütközés. A szombat reggeli vonat, a mely fél 5 órakor indul Ó-Becséről Ujvidékre ott a pályaudvaron beleütközött egy álló teher vonatba és pedig oly erővel, hogy két vagon erősebben megrongálódott. Az összeütközés okozójának kiderítésére a vizsgálat megindított. Kezdetben úgy jött a hír, hogy ó-becei utasok is megsérültek, de utóbbi értesülés szerint személy nem sérült meg.

† **Halál a boltban.** O-Becsén Kozsancsits Gyókö hétfőn reggel betört Mrávitcs Lukács üzletébe és ott fél deczi pálinkát kért. A mikor az üvegesét a százához emelte, hirtelen rosszul lett, fehér lett mint a fal és kiejtve kezéből a poharat, összeesett. A segítségére sietők előbb a községhezához, majd kórházba vitték és elalélt embert, ahol nem sokára meghalt. Kozsancsits Gyókö reggel óta ivott pálinkát és már részegen jött Mrávitshoz s így valószínű, hogy a sok mérges ital ölte meg.

* **Eljegyzés.** Németh Imre városi polg. isk. tanár jegyet váltott Cserba Ferencz földbirtokos kedves leányával, Vilma kisasszonnyal Szabadkán.

* **Egy ezüst óra historiája.** A madarasi határban csépeltek a munkások, cséplés után este lefeküdtek. Svarka József napszámos felhasználta a sütétséget és a bódéból ellopta Hirschenmajer gépész ezüst óráját. A tulajdonos kereste az órát mindhiába harmadnap már a szabadkai zálogházba vándorolt, ahol 3 fírt kapott rá a tolvaj. Addig kereste az órát a tulajdonos, amíg a bajmoki csendőrséghez került az eset, s a nyomozás során megkerült a tettes, akit letartóztattak, sőt az

időközben a zálogházból kiváltott órát meg is találta Svarkánál. Most a szabadkai törvényszék foglya.

* **A magyar nyelv érdekében.** A magyar kormány — igen helyesen — messze kiható intézkedés szándékozik tenni a magyar nyelv érdekében. Elhatározta ugyanis, hogy a jövő évtől kezdve a kereskedők és iparosok s általában mindennemű czimtábla — firma — felirata csak magyar szöveggel lehet. A kereskedelemre használt nyelvre vonatkozólag pedig szintén lesz intézkedés, a mennyiben csak magyar szöveggel úrlapokat becsánatnak forgalomba és csakis ama kereskedők könyvei fognak hitelességgel bírni, melyek az állam hivatalos nyelvön vezetettek. Ez az újvörös intézkedés ki fog terjedni úgy a fővárosra, mint az ország minden vidéki városára és községre.

* **Összegett hivatalnok.** Szabó Nándor szabadkai hivatalnok este lefeküdvén, a Természettudományi Közlöny egy cikkét olvasta, a mely szerint a legkevésbé veszedelmes a petróleum lámpást lecsavarrással eloltani, mert úgy nem robanthat föl a lámpás. Ellenben belefutni nem szabad. Szabó mikor elalmodott, lecsavarta az éjjeli székerején levő lámpást, ez azonban — hogy, hogy nem — felrobbant, mire az ágynemű is lángba borult és a szegény hivatalnok összegett. Mikor a felesége segítségére sietett, azt mondta neki Szabó: „Sohase hittem volna, hogy ez a Természettudományi Közlöny ennyire tévedhet!“

* **A ragadós állati betegségek állása** Bács-Bogor vármegyében zépt. 30. án Lépfene: bács-kulai j. Bács-Kula 2 u. Veszeltség: német-palánkai j. Bulkesz 1 u., titeli j. Káty 1 u., ujvidéki j. Uj-Futtak 1 u., zentai j. Ó-Kaniza 1 u., zombori j. Gákova 1 u. Takonykőr és bőrféreg: bajai j. Szántova 1 u., hodsági j. Hodsági 1 u., Parabuty 1 u., német-palánkai j. Gajdobra 1 u., ó-becei j. Ó-bece 1 u., ujvidéki j. Petrovácz 1 u., zombori j. Kerynya 1 u., Ragadós száj és körmőfájás: bács-almási j. Mélykut 1 u., zentai j. Mohol 1 l., Rülhkőr: topolyai j. Sándor 1 u. Sertésorbáncz: bajai j. Bát-monostor 7 u., Baracska 8 u., Berez 3 u., Szántova 13 u., topolyai j. Ó-Morovicza 3 u. Sertésvész: apatini j. Bogojeva 5 u., Ó-Szapár 1 u., bács-almási j. Mélykut 3 u., bács-kulai j. Torza 1 u., bajai j. Bikity 1 u., Borsód 1 u., hodsági j. Bács 1 u., Rác-Militics 4 u., német-palánkai j. Gajdobra 6 u., Wekerle-falva 14 u., óbecei j., Bács-Petrovozellő 5 u., Ó-Becse 14 u., titeli j. Gardinoveze 5 u., Titel 30 u., Tisza-Kálmánfalva 1 u., ujvidéki j. Járék 3 u., Ó-Keér 1 u., Piros 1 u., Temezin 2 u., Uj-Futtak 1 u., zentai j. Ada 1 u., zombori j. Bezdán 1 u., Kolut 2 u., Zenta v. 1 u.,

* **Október 6-ika Bezdánban.** Vettük a következő meghívót: Meghívó a bezdáni magyar népkör által október 6-án az aradi 13 vőrtanú emlékére rendezendő gyászünnepélyre. Sorrend: október 6-án (pénteken) délelőtt 9 órakor ünnepélyes gyászmise lesz a róm. kath. templomban, mely után a kőr helyiségében gyűlés tartatik, a következő műsorral: 1. Elnöki megnyitó. Balla Ferencz kóri elnöktől. 2. A 13 vőrtanút ábrázoló kép megkoszorúása. 3. Alkalmi beszéd. Morvai Imre kath. s. lelkészétől. 4. „A legnagyobb gyásznap“ Szavalja: Kiss Sándor. 5. Elnöki zárszó. Jegyzet. Miután a templomba egyfittesen megyünk, kérem a: Czimet és vendégeit még 9 óra előtt a kőr helyiségébe való megjelenésre. Balla Ferencz elnök.

† **Halálozás.** Balázs (Blüh) Benő, nagymartoni adótárnok, aki a nyolcvanas években itt Zomborban mint adótszét alkalmazva volt, kedden e hó 3-án halt meg Nagymartonban 38 éves korában.

Nevezett Zomborban igen szeretett és közkedvelt ember volt.

(Mariaczeelli gyomorcsépek, az ő kipróbált erősítő hatásnak gyomorgyengeség és emésztési zavaroknál minden néprétegben nagy és névedő kedveltségnek örvendeznek. A mariaczeelli gyomorcsépek recept után a legjobb nyers anyagokból készítve, minden gyógyszerárban kaphatók. Ajánljuk t. olvasóinknak, megrendelésnél a hirdetésíráshozban foglalt védjegy lenyomatására és aláírásra figyelemmel lenni, mivel a valódi mariaczeelli csépek csomagolása evvel van ellátva.)

A király nevenapja a népiskolában.

A zombori r. k. tanítók iskolai ünneplést rendeztek a király neve napján. Kár, hogy az ünnepségen nem vett részt nagyobb község hol láthatva volna milyen terv szerint vezetik tanítóink a gyermekeket a hazaszeretet oltárához áldozatot mutatni be.

Hazafias dalok és ünnepi beszédből állt a program, a mely beszédet Lévy Nándor tanító tartotta.

Alább közöljük egész terjedelmében a gyermekekhez intézett beszédet.

Ünnepő gyermekek!

Sándorka a multkor oda jött az asztalomhoz és arra kért, hogy adjak neki verset.

Tudjátok-e, miért kérte? Az atyja nevenapja közeledett és ő megemlékezett róla, amint ti is szülőitek nevenapján az ő jószágukról, és megünnepeltek. Mintha csak vasárnap lenne.

Akkor szépen felöltöztök, elmondjátok a köszöntőt, benne elmondjátok azt a szívbéli nagy szeretetet, a melylyel a gyermek megköszöni szülei jószágát.

Most is olyan ünneplő ruhában vagytok; a szívetek felett ott látom a legszébb ékességet, a nemzeti színű szalagot. Künn az utcán zászlók lengenek. Mintha a város is ünnepelne.

Úgy van, ünneplő. S ha felszállnatok, fel a magasba, honnan belátnátok messze! messze a környéket; ha most látnátok szép Magyarországnak minden városát: ezt látnátok mindenütt: mindenütt zászlók lengenek és kicsi gyermekek, felnőttek emberek mindenütt a legelső magyar ember nevenapját ünnepeik: a magyar királyét.

A templomban milliók ajkáról száll fel az imádság a jó Istenhez — s mintha egy szájjal mondaná, mindegyik azt kéri, hogy Isten éltesse a királyt.

Sokféle ember van a világon, de a sok között egy szíves olyan, a ki úgy szeresse, a királyt, mint a magyar.

Épen, mint ti kicsi család körötökben szeretitek atyátokat, — oly rajongó szeretettel csügg a magyar színt. István mindazon utótlán, a ki szíve szerint való.

1. Ferencz József, apostoli királyunk pedig szívünk szerint való. Ebben a nagy családban — a magyarok között — olyan, mint az apa. Hosszu életének minden évéhez fűződikvalami jószág. Munkálkodik a nemzet jólétén, hazafias örömeiket gyarapítja; — jószágos keze elér a szegényekhez, szava eljut a szomorúakhoz, és tetteivel buzdít, lelkesíti szeretni a mi egyetlen édes magyar hazánkat. De nem is panaszkodik reánk.

A magyar ember erős támasza a királynak, hűségese alattvalója, egy nemzet uralkodója sem oly biztos otthon, mint I. Ferencz József a magyarok között.

Mert amint ő velünk van, úgy mi is vele vagyunk mindig. Amiben magasztos példát mutat, hogy a hazánknak a béke áldásait biztosítsan: vele vagyunk, mellé állunk. Akkor is mellé állunk, ha tán hi-

vó szavát felemelné a trón, a haza védelmére: életünket vérünket adnánk e kétőért.

De vele voltunk akkor is, mikor neki nagy bánata volt, mikor egyetlen fiát temette, vele sirt a magyar nemzet Rudolf koporsójánál. Vele sirtunk tavaly is, mikor a feleségét, a jó királynét gonosz ember megölte, úgy éreztük, mintha csak a mi szívünket érte volna.

E rokonszenvre büszke a magyar, a mely jó és balsorsban királyt nemzetet összefűz. Ez az, a mi szívünket ma hangosabban dobogtatja; ez az, ami szemekben ragyog; ez az öröm, a mit ti is érezték az ő nevenapján.

Hogy soha ki ne aludjék ez a szeretet onnan.

Tegyétek szívetekre kezeteiket, fogadjátok meg ez ünnep napon, hogy minden munkátok, jószágotok a király dicsőségére, a haza üdvére lesz; — a harangok zúgásával, az egész nemzeti színbé öltözött ország fohászával szálljon fel ma a ti szent fogadástud, hogy az a szeretet, a melyre büszke a magyar, a melynek mása nincs a fölkerékén, s a melynek áldását a haza, a király oly jól ismeri: örökké benn lakik kbeletekben.

Ezzel a szeretettel teszszünk nagygyá, boldoggá a hazát, a melyre buzdító szép példát maga a legelső magyar ember, a király ad.

Lelje népe boldogságán örömet,

Hir, szerencse koszorúzza szent fejét.

Es az uralkodóhoz való őszinte ragaszkodás, valamint a lángoló hazaszeretet adja most és mindig ajkunkra e két mondást, a mely ma szerte a hazában felhangzik:

Éljen a király!

Éljen a haza!

Levelezés.

Faluvérőrl.

Bodrogh-Monostorszeghen, 1899. szept. 30.

A dunai árviztől ez idén Isten segítségével megszabadultunk, vagyis jobban mondván, a győri és komáromi elöntések váltottak meg bennünket a komolyabb veszedelemtől. — A dunai szigeteket ugyan elöntötte az ár, a honnan százával menekültek át hozzánk úszva, a kisebb nagyobb fajtákból kigyók, — de hát ez majd minden nagyobb vizzállásnál így szokot lenni. — A szegény szarvasokat is kiöntötte ágyukból a dagadó elem, ezek is iramodva menekültek a száraz helyekre. — Az új Duna-meder ásatási munkája is stagnál, mert hát a Sziga szigettel az is víz alá került. — A kukások, talugasok, minden cökmökjüket magukkal véve, mint valami nemzetközi népvándorlás, vonultak ki inen nagy lármával, dübörgéssel, — egy szebb, vagy ha nem is szebb, de mindenesetre szárazabb hazába.

Volt részük mérnöki és műszaki — tanácsosi tatárjárásban, kik a víz kulminációját lesték, hogy aztán, ha a töltéseink minden műszaki kombináció ellenére, dacolva a technikai tudományal, mégis átszakadtak volna, velünk együtt, megfeszített erővel és halálmegevétessel — fussanak.

De hát nem került ennyire a dolog. — A hatalmas Duna fejedelmi méltósággal kömpölyög tova és lassan visszahúzódik medrébe, mondván: az okosabb enged! És a mi falucskánk visszaesik a maga régi egyhangúságába, a mi néha a csendes butaságig fokozódna, ha béke-korba nem keresne fel bennünket egy-egy külön személyiség, a kit a végzet sodor közénk akár privátim, pongyolában, akár pedig a hivatalos minőség szűkre szabott rideg köntösében.

Ez a szűk, rideg köntös aztán rendszeren szépen ki és megtáglul, kivált ha a

mi snájdíig jegyzőnk veszi aytai pártfogásába, a ki szívélvesz modorával és magyaros vendégszeretével, még a legmuszkább és legzsandárabb zsanádriztet is a marokbőlévésig képes szelidíteni.

A mérnökök és műszaki-tanácsosok kivonulása után, a postások mumusa tartotta bevonulását teljesen csendben, el nem árulva inkognitóját.

A temesvári kir. postaigazgatóság felügyelő-biztos, Dr. Kovács Géza, szeptember 26-án és 27-én beható és szigorú vizsgálat alá vette a mi postahivatalunkat, melynek forgalma és ügykezelése évről évre rohamosan nagyobbdván, annak vezetése, pedánságig menő pontosságot, kiváló lelkiismereteséget és szorgalmat igényel. — A két napi vizsgálat eredménye aztán az volt, hogy Dr. Kovács felügyelő-biztos, — ki a mintaszertű, pontos vezetése fölött legteljesebb elismerését fejezte ki, — oda nyilatkozott, hogy körutjai alkalmával még nem volt soha alkalma, ilyen rendszeren és mintaszertű korrektséggel vezetett postahivatalt találni.

Mi monostorszeghiek, kik ezen kijelentés igazságáról már több mint egy évtizeddel át megvöltünk és vagyunk győződve, sohasem volt alkalmunk, de szerénytelenség nélkül nem is lehetett volna módunktan, hogy a mi kedves póstamesternőnknek, Korossyné urnének elismerésre méltó érdemeit, mi magunk dokumentáljuk; pedig t. n. mi bentszülöttek lehetünk erre a legilletékesebbek, kik tanui voltunk az ő küzdelmeinek, ernyedetlen vasszorgalmának és szívjószágának. — Epp ezért annál nagyobb örömmünkre szolgál most, hogy a hivatalos oldalról jött fényes és valóban jól megérdemelt elismeréshez, a mi szerény, de őszinte üdvözlétünket és szerencsekívánatainkat is hozzáfűzhetjük.

Haladjon továbbra is — tekintetes póstamesternő asszonyunk, megszokott energiájával, a munkásság nehéz, de egyedül boldogító ösvényén! És ha netán aljas lelkek, merő kenyérgigységből elkévdvetlenitén az Ön tisztá, jó lelkét, — úgy találjon vigaszt abban a régi, de mély igazságú arab közmondásban, hogy: kutya ugat, — karaván halad!

Hunyzer.

Csarnok.

M. A. V. Apróságnak a vonatról.

I.

Egy vígész.

A „Z. és V.” eredeti tárgzája. írta: Cosinus.

Az első csemetésnél beszálltam a kupéba. Kivilem egy jól táplált mama és 2 bakfis lány ül már benn. Az idősebbik bejövetelemkor tüntetőleg a másik ablakhoz ment és kihajolt rajta, mint később észrevettem oszonázását akarta elpalástolni, nagy igyekezettel evett az ablakon kívül, mert mikor visszaült a helyére egészen belepirult, a másik zavartalanul majzolt egy almát ügyet sem vetve ram. Egy „Kisztiland“ után helyemre ültem és tovább olvastam egy abban hagyott Dandet regényt. Éppen a 3 csemetés után, kinyílik az ajtó és mindenféle tárgyak repülnek be rajta. Midőn a helyzet ki tisztult, egy vígész forma alakot láttunk 3 nagyobb és 2 kisebb csomag társaságában. Előbb nagyot fűjt, aztán körülnézett lehetetlen színű zsebkendőjével megtörtelte izadt homlokát, és hátrasimította impertinensen szőke haját, majd zavartan bocsánatot kért és felrakva csomagjait egy ügyes mozdulattal szemtelenül odaült a mama és a kisebb lány közé.

— Bitter Ottokár vagyok.

— Mindjárt gondoltam, válaszol a mama, miután jól meglorgnetezte az urat. Én beletemetkeztem a regénybe és hagytam őket beszólni, de sehoggy sem olvashattam tőlük. A férfinak roppant

kiállhatatlan recsegő hangja volt, hát kénytelen voltam odahallgatni. A társalág nagyon szellemesen indult meg.

— Meleg van. Konstatálja Bitter.

— Bizony, sóhajtták a hölgyek?

— Ugyany, Bitter ur, mi van ebben a sok csomagban? kérdi a mama.

— Ebben kérem flanel alsónadrágok, az 50 kr.-tól a 3 frtosokig, mind a legutolsó divát szerint Haris után csinálva, ebben valódi Jäger harisnyák 2.50 egy tucizat, ugye nem drága? Ebben meleg alsó ingek

— De minek magának az a sok téli holmi, ebben a kánikulában?

— Bennük utazom, kérem alásan.

— ???

A mama és idősebb lánya összenéznek, a fiatalabb kunyogni kezd. Mindjárt tisztában voltam a helyzettel, de a hölgyek nem értették a dolgot.

— Hát télen akkor miben utazik? kockázta meg tovább a mama.

— Télen kérem, akkor batizt alsónadrágokban utazom.

A mama kerekre nyílt szemekkel néz, a nagyobbik lány hirtelen legyezni kezdi magát, nagyon elvörösödött, a kisebbik majd lenyelte a zsebkendőjét, amit a nevetés ellen dugott oda.

— És nem fázik meg? kérdi a kisebbik lány kacagva? akinek bőven kijutott a mama dorgáló pillantásából.

A vígész ugyilátszik sértve érezte magát, mert szivart vett elő és nem dohányszó lévén a kupé, bocsánatkérés nélkül kiment a folyosóra. Én meg ismét folytattam a regény olvasását, a hölgyek nem is zavartak beszédükkel, csak egyszer szólt a mama indignálódva:

— Közveszélyes örült.

II.

A vészfék.

Gelb úr rendkívül fontos ügyben indította útnak fiát Mór. Az ügy roppant sürgős volt és Mórnak rögtön ebéd után vonatra kellett szállni. Az apa, mielőtt fiát beültette volna kupéba, nagyon lelke-közötté, hogy utközben ki ne szálljon, el ne aludjék stb. stb.

A vonat nemokára elindult és Mór úrfi kényelmesen szétterpeszkedett a II. oszt. kocsii bórpirnán. Még alig hagyták el az állomást Mór megéhezett, kinyitotta a kisebbik koffert és nagy étvágygyal falatozni kezdett. Mikor befejezte. zsebébe nyúlt az újságrt, meg is lelte, de az szerencsétlenségre a tegnapi volt. Nem tudta mit csináljon, unatkozott. Unalmában végigdondolta feladatát, a melyet magára vállalt. Megemlékeztett apja szavairól még fülebe csemetett, midőn azt mondta:

— Ha csak 1 órát késel, vége az egésznek, ismételen megfogadta magában, hogy ügyes lesz és amint a vonat meg áll, rögtön a dologhoz lát, nem megy előbb oszonázni. Mert ha meggondoljuk a dolgot, Mór most ül életében először egyedül vasuton, eddig mindig mással volt, nem csekélység az utóvégre egyedül megtenni egy körülbelül 130 km-ternyi utat.

Mór nem tudta mit csináljon. Hol egyik, hol másik ablakhoz szaladt, nézte a hegyes vidéket, de az ablak függönyeit nem lehetett felhuzva tartani, mert erősen tűzött be a nap. Majd végigheveredett a díványon.

— „Azért sem fogok elaludni“, morgogá és cigarettát véve elő rágyújtott. A cigarettá karikái, mint valami szecessionista tündérek keringtek a levegőben és valami egyhangú dalt zümmögtek. Mór úr legalább úgy gondolta, mert lassankint beleszédült Morpheus karjaiba és szép csendesen elaludt. A cigarettá kiesett szájából és a földön füstölve sutolta a seces-sió hölgyeket, akik körülöpködve Mór úr fejét, csináltak dolgokat suttogtak fülebe, legalább úgy látszott, mert Mór nagyon hamiskásan mosolygot álmában.

Mór egyszer fölriadt. Szurok sötétségben találta magát.

— Csaknem vakultam meg suttogá ijjedten. És kétkézzel szive fölé kap, oda tette tudniillik az iratokat.

— Nem raboltak ki, suttogja kissé enyhébben de világos, elaludtam az időt, és most a vonat elvitt.

Izgatottan gyufát keresett, azt megelvelé órájára nézett.

— $\frac{1}{4}$ 10 — végem, mormolja remegő ajakkal és céztalanul gyujtogatja egymás után a gyufákat.

Egyszerre szeme megakadt valamin, a vészfék volt. Mentő gondolat villant meg agyában, meghúzza a féket és . . . tovább már nem gondolkozott, hanem cselekedett. A vonat hosszút sikoltva, hirtelen megállt. Ijedt kiabálás, sikoltozás, futkározás, hangja halatszott. Mór gyönyörteljes mosolylyal kiugrott és elkliáltotta magát.

— Itt lett meghúzva.

Nosza hamar fölönfógtak és minden magyarizatot megtagadva becsukták egy úres szolgálati szakaszba, Móricz hiába rimánkodott, hogy ő visszaakar menni, nem eresztették. Szótlanul húzódott meg a kupé egyik sarkában, mialatt a vonat elindult, egyszerre Mór felkiáltott bámulatosan, a sötétséget hirtelen világossá váltította fel. Bámulva nézett órájára: $\frac{1}{4}$ 4. Ekkor világosodott fel előtte minden. Mikor ő felébredt, egyalagutban voltak és $\frac{1}{4}$ 3 volt, ő fordítva nézte a mutatókat.

— No akkor se baj kiáltja örömmel, elvégezhetem a dolgomat.

Csak hogy mégsem végezhetne el, mert nemcsak hogy 100 forinttal büntették meg, hanem még ült is három napot, az alagutban a vészfék oklatan meghúzása és hiábavaló félelem keltése miatt.

III.

2 vigécz.

A vonat halad utján. Mindenütt minden kupében alvó alakok, oviszó férfiak vagy nők fekszenek, mindenütt álmos unalom a restség, csak két vigécz kártyázik szorgalmasan és félkúben. Térdükre fektetett táblákon írják a terez ász bellákat és a kártyaasztalt a földre tett koffer pótolja. A legutolsó állomás óta folyton verik a kártyát.

— Még egyet éppen megjátszhatunk, szól az egyik, éppen befejezzük Budapestig.

Szól és oszt. A kártyákat hamar megnezik és összerakják.

- „Kontra“
- „Rekontra“.
- „Szubkontra“
- „Hirs“!

Kiált, az utolsó és azzal izgatottan elakarják kezdeni a játékot.

Egyszerre füttyül a vonat megérkezünk, ki kell szállni. A két vigécz dühös pillantást vet az ajtó felé, ahol 2 vörössapkás hordár jelenik, vár parancsolatra. Mit lehet tenni? Ki kell szállni. Kártyáikat zsebre vágva kocsi kerestek, amelyen folytatják a játékot. A két hordár vissza is tért üresen, jelentve hogy indulásra kész a kocsi, vigéczjeink gyorsan felugrottak és folytatni akarták a játékot.

— Tehát hirs kontra! szólal meg az egyik.

— Igen.

Erre a szóra megfordult a kocsi és belenéz a vis-a-vis ülésen levő vigécz kártyájába.

— Az úr adott hirskontrát? Kérdi?

— Nem én, hallgasson! rival rá a vigécz.

— Tyű! a kirelajszomat, kiált kétségbeesve a kocsi és nem kibiczelhetek, s azzal dühösen csapott a szegény párak közé, akik nyilsebességgel vágtattak. A szegény kocsi néha lopva hátra pillantott, oly rosszul esett lelkének, hogy nem kibiczelhet, a pokol fenekére kívánta azt az urat aki a hirs kontrát fölvette és ugy

ült fel a kocsihoz úgy ő nem látott a kártyájába. Mire a szálloda elé érték, a játszómának vége volt és kártyaszomjas lelke már csak abban talált kielégítést, hogy a nyertes urtól jó borra válót kapott.

Irodalom.

— Az „Egyetemes Könyvtár“ új sorozata. A Győrölli Zoltán Vilmos szerkesztésében és Gross Testvérek kiadásában megjelenő „Egyetemes Könyvtár“, mely rendkívüli olcsóságánál (egy szám ára 10 kr) s azon körülményénél fogva, hogy a magyar és külföldi klasszikus, valamint a modern irodalom legzebb termékeit nyújtja, közkeveltségnek örvend, mostani sorozatával túllépte a 10-ik számot. A 100. szám Racine klasszikus, magyarul eddig még sehol meg nem jelent öt telvonásos tragédiáját, a „Britannicus“-t tartalmazza. A verses műfordítást Zoltán Vilmos végezte francziából s a fordítás mindéig hű, magyaros és köllői. A 101—104. számok Zrinyi Miklós gróf „Szigeli veszedelme“-t tartalmazza jegyzetes kommentárral, melynek a tanuló ifjuság nagy hasznát veheti. A 105. számban Walton Róbert értekez Vörösmarty Mibályról, mint dramairóól. A 106. szám Szavay Gyulának, az újabb magyar irodalom e kiváló tagjának dramelettjeit tartalmazza, köztük az „Első lépés“-t, a budapesti Magyar Színház megnyitó prologját. A 107—108. költés szám Rudyard Kiping „Indiai történetek“ című világhírű elbeszéléseit foglalja magában Zoltán Vilmos fordításában, míg a 109—110. számok Gyöngyösi „Marányi Venus“-át, a XVII. század legkiválóbb romantikus epozát tartalmazzák. A 111. számban dr. Karácson Imre „Keletről“ című alatt szemelvényeket közöl az újabb török írók műveiből, melyek a mellett tanuszkodnak, hogy kitűnő orientalistánk ép oly jeles fordító is. Az Egyetemes Könyvtár, melynek havonként kétszer jelenik meg egy füzet, elő is lehet fizetni előfizelési ára egy évre 2 frt 80 kr., félévre 1 frt 20 kr., negyedévre 60 kr. Egy füzet ára 10 kr. A pénz előleges beküldése mellett bérmentve. — Ugyancsak Gross testvérek kiadásában jelent meg a Tanulók zsebkönyve az 1899—1900. isk. évre, melyet két kiváló szakérő szerkesztett s mely naplapon s jegyzéklapon kívül hasznos tudnivalókat közöl, úgy, hogy tanulóknak csaknem nélkülözhetetlen. A csinos kis kötet pompás egészvászon kötésben csak 15 krba kerül.

Felölös szerkesztő **Dr. Alföldy Árpád**
ügyvéd
Kiadó-laptulajdonos: **Oblát Károly.**

A zombori vonatok érkezése és indulása.

Érvényes 1899. évi október hó 1-től.

Érkezés.	Indulás.
Sabadka felől: Szabadkára:	Sabadkára:
6 óra 45 percz reg.	6 óra 46 percz reg.
8 „ 34 „ délután	11 „ 54 „ délbe
8 óra 34 percz este	8 „ 35 „ este
Gombos felől: Gombosra:	
6 óra 39 percz reg.	6 óra 55 percz reg.
11 „ 47 „ délután	3 „ 41 „ délután
8 „ 25 „ este	8 „ 41 „ este
Baja felől: Bajára:	
3 óra 23 percz d. u.	7 óra 05 percz reg.
6 „ 25 „ reg.	4 „ 05 „ délután
Újvidék felől: Újvidékre:	
6 óra 30 percz reg.	2 óra 55 percz reg.
11 „ 30 „ délután	7 „ — „ délután
7 „ 17 „ este	3 „ 51 „ délután

Csak nagybetűs a vélt jegy!

Mariaczei Gyomorcsép

rendkívül jótékony hatás gyomorbetegségeknel, nélkülözhetlen rég elismert házi és népszerű

étvágytalanságnál, gyomorbetegségnél, kellenen lehet, föltuvodás, savanyú fölbőffés, hasmenés, gyomorégés, tulsok nyálkaképződés, sárgaság, hányinger és hányást gyomorgöres, haskeményedés és dugulásnál.

Ez egy fölfájás, a gyomor megerhelése étel- és italnál, gilisztá máj és légi bajoknál rendkívül jó kipróbált gyógyhálású szer. Főnevezett betegségeknel **Mariaczei gyomorcsépek** évek folyamán a legjobbnak bizonyult, mit sok száz elismervény bizonyít. Egy üveg használati utasítással együtt 4 kr. kétszeres üveg 70 kr. Főlerakat.

Carl Brady, gyógyszerész az un

Bécs, I. Fleischmarkt 1.

Kapható minden gyógyszerüzében.

Főelásító hely:

TÖRÖK JÓZSEF,

gyógyszerész Budapest, VI. Király-utca 12. sz. a.

Hazai Jpar

Csakis

a

Hazai × ×

× × Ipart

pártoljuk.

FUCHS és SCHLICHTER.

Budapest, VI. Jász-utca 7.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
továbbá járgány-cséplőgépek, lökőerő-csép, tisztító-pótlak, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénnyújtók, bormak.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szacsavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Szenvedő fiatal férfiak

ha megakarnak szabadulni gyöttrő bajuktól és kellemellen betegségüket alaposan meg akarják gyógyítani használjanak kizárólagosan

Santal Egger-t

mely rövid használat után meglepő sikert biztosít mindkét nemnél a régi esőfolyást megszünteti. 1 üveg ára 1 frt 50 kr., bérmentve 1 frt 70 kr., 3 üveg (egy kurára elegendő) 4 frt 50 kr. bérmentve.

Óvás! Tudományosan elismert tény, hogy a Santal hatása ezen betegségeknek megbecsülhetetlen. Óvakodjunk tehát a drágább de érték-telen idegen hangzású készítményektől.

Fő- és szétküldési raktár:
Gyógyszertár a „Nádorhoz”, Budapest, VI. kerület, Váci-körút 17. szám.

Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadása 100 kötetben teljesen elkészült

Jókai Mór összes műveinek Nemzeti kiadása

100 kötet
díszkötésben,
2000 iven, finom papíron
nyolczdrét alakban.
250 forint.

Megrendelhető a legelőnyösebb részletfizetések mellett.

Az irodalom minden barátja, a nagy költő géniuszának minden tisztelője siessen megszerezni a nemzeti kinoset, hogy az minden magyar ház könyvespolozát ékesen díszítse, erekle gyanánt szálljon nemzedékről nemzedékre.

A megszerzési módokat páratlanul előnyösek és lehetővé tessik, hogy mindenki minden anyagi megerőltetés nélkül egy örökhecsű könyvtár birtokába juthasson.

A ki havonként 2 frtot azaz naponként alig 7 krt szán a fekköltőre, az megszerezheti magának ezt a könyvtárt, mely páraán az egész világirodalomban.

A ki tehát még nincs birtokában ennek az irodalmi ereklyének, az töltse ki a mellékelt megrendelőlapot, vágja ki és egy levelezőlapra ragasztva küldje be hozzánk.

RÉVAI TESTVÉREK
Irodalmi Intézet Részvénytársaság
Budapest, Üllői-ut 18.

Irodalombarátok a kik előfizetőket gyűjtenek késznek, nagy jutalomban részesülnek fáradságukért

Révai Testvérek Intézet, Irodalom- és Könyvtársaság Könyvkereskedéséül, Budapeston, VIII., Üllői-ut 18. számon megrendelem

JÓKAI MÓR ÖSSZES MŰVEINEK NEMZETI KIADÁSÁT
100 kötetben 2000 iven, vaszon díszkötésben 250 frtar.

2	frtos havi részletfizetés mellett szállítanak az alól	10	kötet	} Fizetendő Budapeston. A nem Eivánt módzatok áthuzandók.
3	23	
4	39	
5	49	
6	59	
7	69	
8	79	
9	89	
10	100	

Minden 10. részlet lefizetése után egy további sorozat szállítatik. A részletfizetésnek be nem tartása esetén az egész kiadást az engedélytől függetlenül postai megfizetés után, a postaközlőre behajlás mellett, behajlati. A postai megfizetés nem váltása esetén a részletfizetés kedvezmény megszűnik és a teljes mű vételeire eszékessé válik.

Kelt:
Alakás és pontos cím.